

Številka: 013-15/2024/6

Datum: 25. 1. 2024

ZAPISNIK

120. seje Strokovnega sveta Republike Slovenije za izobraževanje odraslih,

ki je bila v sredo, 24. 1. 2024, ob 13. uri (prestavljena zaradi nesklepčnosti s 17. 1. 2024), prek MS Teams

Prisotni člani: dr. Sonja Kump, Suzana Kljun, Bojana Sever, Gregor Sepaher, dr. Borut Mikulec, mag. Brigita Kruder, Mateja Gerečnik, Eva Mermolja, Dragica Glažar, Irena Kuntarič Hribar (od 3. točke dalje)

Odsotni člani: mag. Jasna Kržin Stepišnik, Nada Uršič Debeljak, Sanja Leban Trojar, dr. Matej Forjan, mag. Ines Gergorič

Ostali prisotni: Teja Dolgan, mag. Marko Šiška (vsi MVI), dr. Nataša Potočnik, dr. Tanja Rupnik Vec, mag. Estera Možina, dr. Nevenka Bogataj (obe ACS)

Člani SSIO so soglasno sprejeli predlagani dnevni red:

1. Sprejem zapisnika 119. seje
2. Letni program izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2024
3. Nova javno veljavna izobraževalna programa za odrasle
 - Odkrivajmo moč narave – Razvoj znanj in spretnosti o okolju in trajnostnosti
 - Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja
4. Predstavitev Smernic za pripravo izvedbenih kurikulumov za neformalne izobraževalne programe slovenskega jezika na preživetveni ravni zaradi združitve družine
5. Razno

Ad 1.

Člani niso imeli pripomb na zapisnik 119. seje z dne 15. 11. 2023.

SKLEP 1/120: Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih sprejemajo zapisnik 119. seje SSIO z dne 15. 11. 2023.

Ad 2.

Letni program izobraževanja odraslih v RS za leto 2024 je predstavil mag. Marko Šiška.

Komisija za obravnavo strateških vprašanj – poročala je predsednica mag. Brigita Kruder – je 10. 1. 2024 na svoji 39. seji obravnavala LPIO 2024 in sprejela

SKLEP 1/39: »Komisija za obravnavo strateških vprašanj se je seznanila s predlogom Letnega programa izobraževanja odraslih LPIO 2024 in ocenjuje, da je gradivo primerno za nadaljnjo obravnavo na SSIO, ki naj v skladu s 24. členom Zakona o izobraževanju odraslih da pozitivno mnenje k Letnemu programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2024. Dodajamo apel k pripravi metodologije za spremljanje ReNPIO in predlagamo, da kjer ni jasno definiran podatek za leto 2024, predlagatelj doda vsebinski popravek, popravek kazalnikov in/ali financ za leto 2024.«

Člani komisije so ocenili, da je pomembna vključenost Ministrstva za digitalne kompetence. Pozitivno so ocenili povečanje integralnih sredstev za izobraževanje odraslih.

Predstavnica MDDSZ je na seji komisije opozorila, da je bilo pri njih lani ukinjenih 14 mio EUR za izobraževanje in usposabljanje zaposlenih. Člani komisije so spomnili na pozne termine pričetkov evropskih projektov in opozorili na znana dejstva, kot so: vprašanje rodnosti, prehoda generacij v nadaljnje srednješolsko izobraževanje, skrb za kadre in razvoj ljudi, vprašanje odliva migracij na poklicni in srednji strokovni ravni idr., ki bi se morala pri kreiranju politik upoštevati. Menijo, da je s stališča odločevalcev izobraževanje odraslih marginalizirano. Za področje izobraževanje odraslih kot verodostojno vidijo raziskavo PIAAC in priporočajo njeno nadaljevanje.

V razpravi je člane zanimalo ali je operacija Kompetentna Slovenija, načrtovana na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, v letu 2024, že potrjena. Predstavniki Ministrstva za vzgojo in izobraževanje so pojasnili, da tako natančnih podatkov o začetkih operacij, načinu razdelitve sredstev idr. nimajo, v program pa je operacija uvrščena, ker je načrtovana v letu 2024. Enako velja za projekt »Monera«, ki se uradno imenuje »Nadaljnje poklicno izobraževanje in usposabljanje«. Na Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje so se povečala sredstva za prvo prednostno področje za osnovne šole za odrasle, tudi za izvajanje javne službe, splošnega neformalnega izobraževanja (razpis je v teku) ter za izvajanje nekaterih ukrepov, ki so vezani na sredstva ESS.

Predsednica je predlagala sklep, ki so ga člani soglasno sprejeli:

SKLEP 2/120: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih (SSIO) v skladu s 24. členom Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 6/18 in 189/20 – ZFRO) daje pozitivno mnenje k Letnemu programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za leto 2024, kot ga je predlagalo Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (elektronsko prejeto gradivo z e-pošto, dne 26. 12. 2023).

Ad 3.

3.1. Nov javno veljavni izobraževalni program za odrasle »Odkrivajmo moč narave – razvoj znanj in spretnosti o okolju in trajnostnosti« je predstavila dr. Nevenka Bogataj.

Komisija za druge javno veljavne programe za odrasle – poročala je predsednica mag. Estera Možina – je na 7. seji sprejela sklep in predlaga Strokovnemu svetu RS za izobraževanje odraslih, da predlaga ministru v sprejem javnoveljavni program za odrasle »Odkrivajmo moč narave – razvoj znanj in spretnosti o okolju in trajnostnosti«. Predsednica komisije je povzela tudi glavne poudarke iz razprave komisije.

Člani sveta so pohvalili dobro pripravljen program. Na vprašanje, zakaj znanja izvajalcev iz andragogike ne zadoščajo, da se potrebujejo še znanja iz pedagogike in socialne pedagogike, je predlagatelj odgovoril, da so vsi navedeni primerni za izvajalce in niso mišljeni kot ali/ali ter da ne gre za izključujoča znanja.

Na vprašanje o izvedbi in financiranju javno veljavnega programa v praksi je predstavnica Ministrstva za vzgojo in izobraževanje pojasnila, da tako kot za vse druge javno veljavne programe velja odprt javni razpis za temeljne kompetence, znotraj katerega je določeno, da ko med operacijo nastanejo novi programi, se lahko tudi ti izvedejo v okviru evropskih sredstev, ki jih ministrstvo za to namenja.

Glede števila udeležencev predlagatelj pove, da so sami testirali primerljivo dolg in podobno zasnovan program in z vidika zanimanja, potreb in sredstev ugotovili, da je interes za program velik, cena pa znaša 1,7 do 1,85 faktorja dosedanjega kabinetnega izobraževanja (terensko delo, regionalne specifikke ...).

Člani so soglasno sprejeli

SKLEP 3/120: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih (SSIO) se je seznanil in predlaga ministru za vzgojo in izobraževanje sprejem novega javno veljavnega izobraževalnega programa za odrasle »Odkrivajmo moč narave – razvoj znanj in spretnosti o okolju in trajnostnosti«, ki ga je predlagal ACS (elektronsko prejeta gradiva z e-pošto, dne 22. 12. 2023).

3.2. Nov javno veljavni izobraževalni program za odrasle »Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja« je predstavila dr. Tanja Rupnik Vec.

Komisija za druge javno veljavne programe za odrasle – poročala je predsednica mag. Estera Možina – je na 7. seji sprejela sklep in predlaga Strokovnemu svetu RS za izobraževanje odraslih, da predlaga ministru v sprejem javno veljavni program za odrasle »Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja«. Predsednica je povzela tudi glavne poudarke iz razprave komisije.

Člani so v razpravi opozorili na ureditev/lektoriranje programa. Na vprašanje glede števila ur je predlagatelj pojasnil, da so te določene na željo izvajalk pri pripravi programa. Predlagatelj na opozorila glede nekaterih navedb pri alternativnih oblikah zdravljenja odgovori, da se je treba kritično opredeljevati do vseh alternativ in jih podpreti z raziskavami. Pove, da je podlaga za konstruktivno reševanje konfliktov psihološka teorija. Člani opozorijo na ustreznost zapisa glede nadzora čustev drugih, ki ga bo predlagatelj še preveril.

Program je izrazito usmerjen na posameznika in njegovo zdravje. Člani opozorijo, da manjkajo vsebine o razmišljanju in ozaveščanju posameznikov glede vpliva družbenega in političnega okolja na njihovo zdravje (npr. javno zdravje, vplivi politik na posameznikovo zdravje idr.).

Predlagatelj je na vprašanje sodelovanja in uporabnosti programa pojasnil, da program na splošno zajema področje individualnega zdravja. Pri pripravi so sodelovali tudi predstavniki Ministrstva za zdravje, ki ima v svojih centrih za krepitev zdravja številne programe, ki pa niso tako splošni in so bolj specifično ciljani (diabetes, srčno žilne bolezni idr.).

Člani so soglasno sprejeli

SKLEP 4/120: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih (SSIO) se je seznanil in predlaga ministru za vzgojo in izobraževanje sprejem novega javno veljavnega izobraževalnega programa za odrasle »Razumevanje zdravja – pot do zdravega načina življenja«, ki ga je predlagal ACS (elektronsko prejeta gradiva z e-pošto, dne 22. 12. 2023.

Ad 4.

Smernice za pripravo izvedbenih kurikulumov za neformalne izobraževalne programe slovenskega jezika na preživetveni ravni zaradi združitve družine je predstavila Teja Dolgan, vodja sektorja za izobraževanje odraslih. Glavnino dela je opravil Center za slovenščino kot drugi tuji jezik, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje pa je želelo pred uradnim sprejemom dokumenta z vsebino seznaniti člane Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih.

V razpravi so člani opozorili na težave znanja jezika predvsem z vidika vključevanja mater družin, kako jih povabiti k učenju slovenskega jezika ne samo na preživetveni ravni, ker menijo, da so ravno matere najbolj pomembne za integracijo v državi.

Zakon o tujcih zahteva, da bodo tujci morali izkazati znanje slovenskega jezika. Na ta način se predvideva povečana vključitev v tovrstno izobraževanje in ker ti programi obsegajo 240 ur, upajo, da se bo izkazala potreba po nadaljnjem izobraževanju s strani uporabnikov.

Člani opozorijo na samozadostne skupnosti in motivacijo v lokalnem okolju ter izpostavijo, da je pomembno, kako bo to realizirano na izvedbeni ravni. Ker je ciljna skupina v skladu z zakonom navedena do 60 let in po 60. letu ni več potrebno izkazati znanja slovenskega jezika, predlagajo, da se v gradivu opozori, da je takšno izobraževanje namenjeno vsem. Apelirajo na občine, da lahko sofinancirajo tovrstne programe.

SKLEP 5/120: Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih (SSIO) se je seznanil s Smernicami za pripravo izvedbenih kurikulumov za neformalne izobraževalne programe slovenskega jezika na preživetveni ravni zaradi združitve družine.

Ad 5.

Predsednica je povedala, da je raziskava Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (PIAAC) najbolj odmevna in vplivna mednarodna raziskava o spretnostih odraslih, ki jo izvaja OECD v več kot 40 državah. Na podlagi dosežkov odraslih pri besedilnih in matematičnih spretnostih ter spretnostih reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih napoveduje predvsem ekonomske, v manjši meri pa tudi neekonomske koristi. Raziskava predstavlja mejnik za spremljanje vseživljenjskega učenja in mednarodno primerljivost učinkovitosti izobraževanja in sistema spretnosti ter današnjim oblikovalcem politik v EU in Sloveniji zagotavlja informacije o tem, v kolikšni meri imajo odrasli ključne spretnosti, ki so potrebne za uspešno sodelovanje v gospodarstvu in družbi v 21. stoletju.

Predlagala je sklep, ki so ga člani soglasno podprli, in sicer:

SKLEP 6/120: Strokovni svet Republike Slovenije za izobraževanje odraslih predlaga vsem ministrstvom, ki sodelujejo v izvajanju Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022-2030 (ReNPIO 2022-2030), da finančno podprejo pristop Slovenije v tretji krog mednarodne raziskave PIAAC - Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih. Raziskava ima velik nacionalni pomen ne le za področje izobraževanja odraslih v Sloveniji, temveč tudi za druge podsisteme in resorje, še posebej za zaposlovanje in delo, socialo, kulturo, zdravstvo, gospodarstvo in kmetijstvo.

Predsednica je ponovila, da se pričakuje gradivo Metodologija za spremljanje ReNPIO 2022-2030, ki ga ministrstvo še vedno ni pripravilo, SSIO pa na to opozarja že vse od sprejetja ReNPIO 2022-2030.

Člani so se strinjali s predlogom predsednice, da se na prihodnji seji, ki je načrtovana za 14. 2. 2023, predstavi projekt Udeležba odraslih v vseživljenjskem učenju: stanje, značilnosti in razlogi (ACS - zaključek raziskave: julij 2023; predstavi mag. Jasmina Mirčeva).

Predsednica je sejo zaključila ob 15.20 uri.

Zapisala:
mag. Mojca Miklavčič

dr. Sonja Kump
predsednica SSIO